

Gespreksnotitie rondetafelgesprek 'In Nederland beslis je over je eigen leven'

Tweede Kamer, woensdag 30 september 2020, 14.00-18.00 uur, vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

spreker: dhr. Willem Timmer, hoofd Landelijk Expertisecentrum Eergerelateerd Geweld (LEC EGG), politie

Veiligheid Voorop!

Politie, Openbaar Ministerie, Veilig Thuis, reclassering en Raad voor de kindbescherming werken in gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling samen conform de visie Veiligheid Voorop! In acuut en structureel onveilige situaties trekt de politie zo vroegtijdig mogelijk op met Veilig Thuis en andere partners om de veiligheid te herstellen. Veilig Thuis stelt veiligheidsvoorwaarden op en justitiepartners sluiten daarbij in hun acties waar mogelijk en nodig aan. Vermoedens van zorgen over onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties meldt de politie bij Veilig Thuis. Ook andere professionals zijn gebonden aan melden van vermoedens van acute en/of structurele onveiligheid bij Veilig Thuis.

De strafrechtelijke aanpak van eergerelateerd geweld valt onder de aanwijzing huiselijk geweld en kindermishandeling van het OM (2016). Strafrechtelijk ingrijpen kan hierbij leiden tot escalatie, maar bij ernstige dreiging kan anderzijds snel strafrechtelijk optreden nodig zijn. Het bij elkaar leggen van informatie en op basis daarvan het maken van een zorgvuldige afweging zijn cruciaal voor de (duurzame) veiligheid van het slachtoffer.

De aanpak van eergerelateerd geweld volgt de stappen van de generieke aanpak Veiligheid Voorop! Daar waar de specifieke kenmerken vragen om aanvullende acties of kennis, is dit vertaald in specifieke stappen. Het betreft drie stappen: ten eerste de herkenning van zaken waarbij eergevoel wellicht een rol speelt bij (dreigend) geweld door middel van 'rode vlaggen'. Deze rode vlaggen zijn uitgewerkt in een elektronische zoekslag (query), waarmee politieke informatiesystemen in de verschillende eenheden van de politie dagelijks worden doorzocht. De query maakt onderdeel uit van de bredere query op huiselijk geweld. Dit elektronische sleepnet haalt zaken boven waarbij vragen leven over eer als motief. Voor die zaken wordt in stap twee een 'checklist' ingevuld, dat wil zeggen een itemlijst met open vragen, waarmee informatie over sociale achtergronden van betrokkenen wordt verzameld. De derde stap is het maken van een plan van aanpak. De eerste twee stappen – vroegherkenning en het informatie verzamelen met de checklist – worden door de lokale eenheden uitgevoerd. Bij het maken van een analyse en een plan van aanpak en de inzet van deskundigen kan door contactpersonen voor eergerelateerd geweld in de lokale eenheden vervolgens een beroep worden gedaan op ondersteuning van het LEC EGG.

Taken van het LEC EGG

Het takenpakket van het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld richt zich op de behandeling van complexe eergerelateerde geweldszaken. Om dit op een adequate manier te kunnen doen, zijn in de loop der jaren vijf taakvelden benoemd:

- operationele advisering en ondersteuning;
- wetenschappelijk onderzoek;
- ondersteuning beleid (rijks)overheid;
- onderwijs en voorlichting;

- opbouw en onderhoud van (internationale) netwerken, niet alleen onder professionals en wetenschappers, maar ook in gemeenschappen waarin zich facetten van de eerproblematiek voordoen.

Het LEC EGG ondersteunt lokale eenheden van de politie, gespecialiseerde opvang, de Immigratie- en Naturalisatie Dienst, het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) en Veilig Thuis bij de analyse en het maken van een plan van aanpak bij complexe zaken. Voor een aantal lokale eenheden en externe partners neemt het LEC EGG ook het piket waar.

Het LEC EGG krijgt jaarlijks ruim 500 complexe zaken voorgelegd. Het gaat onder meer om bedreigingen, mishandelingen, verkrachtingen, moorden en doodslagen. Wat de zaken betreft valt op, dat er veel kwesties zijn waarbij mensen betrokken zijn die uit oorlogsgebieden afkomstig zijn. Ook spelen sociale media een steeds belangrijkere rol bij deze zaken. Dit draagt bij aan de toenemende complexiteit van deze zaken.

Hernieuwde opbouw kennis politie

Door de personele reorganisatie is het verloop van ervaren collega's toegenomen. Daarnaast zijn we van 26 regiokorpsen met 26 aanspreekpunten naar tien lokale eenheden met tien aanspreekpunten gegaan. Dit heeft binnen de politie gevolgen gehad voor de specifieke kennis en contacten binnen de eenheden. Daartoe is binnen de politie een verbetertraject gestart onder de gezamenlijke ontwikkelagenda Veiligheid Voorop!, waarbij ook specifiek aandacht wordt besteed aan de kennis van eengerelateerd geweld op die basisteams waar de kennis onvoldoende is geborgd.

Doorontwikkeling en borging landelijk expertise

Door de politie wordt in 2021 uitgewerkt wat er aan landelijke expertise nodig is op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling, waaronder ook eengerelateerd geweld en ex-partnerstalking. Hoofdvraag is wat er aan landelijk specialisme nodig is om de aanpak in de eenheden te ondersteunen en versterken, aansluitend op de aanpak Veiligheid Voorop! Borging en bestendiging van het LEC EGG is noodzakelijk. De expertise die binnen het LEC is opgebouwd omvat niet alleen de ondersteuning van het politiewerk (zie hierboven genoemde taken). De politie maakt graag bespreekbaar dat de tot nu toe door haar geboden brede ondersteuning van andere instellingen en overheden kwalitatief goed georganiseerd wordt daar waar het werk wordt gedaan. Om te voorkomen dat slachtoffers in de tussentijd geen gehoor krijgen of tussen wal en schip vallen, dient dit in samenspraak en met behoud van de opgebouwde expertise bij het LEC EGG te gebeuren.